

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE						
Jméno a příjmení studenta/autor	Bc. Tereza Jahodová					
Název práce	Morální usuzování dětí předškolního věku					
Jméno a příjmení oponenta práce	prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.					
Studijní obor/program	Předškolní pedagogika					
Forma studia	Kombinovaná					
Kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení dle stupnice ECTS					
Formální stránka práce						
Přehlednost a členění práce		B				
Úroveň jazykového zpracování (odborná, gramatická i stylistická úroveň textu)				D		
Dodržení formálních náležitostí (rozsah práce, dodržení citační normy, estetická úprava, kvalita abstraktu, práce s grafickým, tabulkovým či jiným materiálem)		B				
Teoretická část práce						
Formulace cílů práce				D		
Analýza a syntéza problému			C			
Práce s odbornou literaturou (rozsah a aktuálnost použité literatury, hloubka zpracování použité literatury)				D		
Praktická část práce						
Věcná správnost výzkumných cílů				D		
Adekvátnost výzkumných metod vzhledem k výzkumným otázkám (druh výzkumu, výzkumné strategie, výzkumný soubor, použité metody a techniky zpracování)		B				
Bohatost získaných dat, adekvátnost zpracování dat, analýza dat a interpretace dat			C			
Splnění výzkumných cílů a formulace závěrů práce				D		
Celková kvalita a přínos práce						
Kvalita, náročnost a originalita řešení zvoleného tématu		B				
Odborný přínos práce a možnost jejího praktického využití			C			
Odůvodnění hodnocení práce:						
<p>Hned jedna z úvodních vět předložené práce charakterizuje způsob diplomantky při formulaci idejí a nakládání s jazykem: „Nejprve je vhodné definovat vývojové stádium předškolního věk, [sic] jelikož je to hlavní aktér při zkoumání úrovně morálního vývoje v této diplomové práci.“ Čtenář zhruba tuší, co má věta vyjádřit, ale žádné vývojové stádium se samozřejmě nemůže stát aktérem jakéhokoliv zkoumání. Takový výběr pojmů je zarážející nejenom proto, že kapitola (zcela správně) dále pojednává o determinantech morálního vývoje. Škoda, že velmi důležité téma a zcela smysluplná struktura pojednání je tak radikálně ponížena nedostatečným odlišováním významů a nedbalou stylistikou. Jedním z důvodů může být i relativně časté přejímání myšlenek nikoliv z původních zdrojů – navíc ve formální nejednotnosti (Schwartz in Stříteský, 2015; Rokeach, 1973, in Dvořáková, 2008), bez znalosti primárního ideového kontextu. Neochota jít <i>ad fontes</i> je překvapující i u celých kapitol, kde jsou původní zdroje k dispozici rovněž v češtině (Freud, Piaget aj.).</p>						

Jestliže teoretická část vymezuje u morálního usuzování dle Kohlberga prekonvenční úroveň věkem od narození do 9-10 let (s. 32), není zcela zřejmé, jak je k teorii vztažen hlavní cíl výzkumu, totiž „Analyzovat stádia morálního usuzování dětí předškolního věku dle Kohlberga“ (s. 38). Aspekty, na něž se zaměřují dílčí cíle, jsou jistě realisticky vystavěny, nicméně příliš ambiciózní formulace hlavního cíle je z mého pohledu velmi nešťastná a takto formulovaný cíl *de facto* nesplnitelný. Pokud totiž druhé stádium prekonvenční úrovně je charakterizováno osobními odměnami a výhodami (s. 33) a ve výsledcích se deklaruje, že se některé děti dostávají do tohoto stupně, protože berou v potaz i jiné faktory než pouze trest a odměnu (s. 57), není taková argumentace dostatečně přesvědčivá (není doložen osobní prospěch jakožto klíčová charakteristika druhého stádia).

Z hlediska metodologie analýzy dat se udává „otevřené kódování“ (s. 44 a 46), ale postup není vysvětlen a ukázka kódování se nenachází ani v přílohách (kde jsou pouze celé transkripce rozhovorů), stejně jako nejsou k dispozici deklarované kódy (25 + 51) a jak se podílely na vzniku čtyř (plus tří) výsledných kategorií. Přestože kategorie jsou vhodně ilustrovány původními citacemi, metodologické pozadí zůstává nejasné. Konstatovat sebevědomě na základě této práce, že „Kohlbergova teorie morálního vývoje je stále platná i v 21. století“ (s. 62), je opravdu příliš odvážné tvrzení.

Po formální stránce jsou patrné chyby zejména v interpunkci, referenční seznam zdárně dodržuje normu APA, ovšem není zřejmé, proč je položka Kohlberg, 1981 uvedena dvakrát.

Otázky k obhajobě:

1. Doporučujete, aby se učitelky v mateřských školách zabývaly kritickým myšlením a zároveň se zaměřily na rozvoj prosociálního chování. Můžete uvést konkrétní příklady aktivit vedoucí k tomu, „aby [dítě] chtělo pomoci druhému“ (s. 60)?
2. Při porovnání informací získaných z rozhovorů s učitelkami a s dětmi uvádíte, že se dospělo k obdobným zjištěním, ovšem že se rovněž vyskytly „nepatrné rozdíly, které učitelky poznamenaly“ (s. 56). Můžete hlavní rozdíly specifikovat?

Celkové hodnocení*

Datum: 6. května 2022

D

Podpis:

* Výsledná známka není aritmetickým průměrem jednotlivých kritérií hodnocení práce.